

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SELMECZ-BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS-, A F. M. K. E. SELMECZBÁNYAI VÁLASZTMÁNYA- ÉS A MAGYAR TURISTA-EGYESÜLET SZITNYA-OSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő:

KUTI ISTVÁN.

Kiadó és laptulajdonos:

JOERGES ÁGOST.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hirdetések megállapodás szerint számíttatnak.

Nyilttér díja soronként 20 fill. Bélyegdíj minden hirdetésért 60 fill.

Megjelen minden csütörtökön.

Papir-korszak.

Az emberiség őstörténetét a historikusok a fa, a kő, a vas, az arany után nevezgették el fa-, kő-, vas-, arany-korszaknak. Ugy tudjuk s valószínűleg azért, mert ezek az anyagok a saját korukban nagy szerepet vittek.

Nem akarunk jósolni. de hisszük, hogy mikor a jövő kor historikusai ezer vagy tizezer év múlva, a mai, akkor már őskor elnevezéséhez jutnak, egyhangulag papir-korszaknak nevezik el.

Jobb, találébb, igazabb nevet nem is táltnak neki, ha még annyit gondolkoznak is. S e mellett következetesek is maradnak elődeikhez, mert egy nagy szerepet játszó anyagot nem a természet produkálja, hanem az ember gyártja rongyból s más hulladékból, ne ejtse őket zavarba. A végén is ők nem tehetnek arról, hogy a papírt nem a dicső természet nagy erői hozzák létre, sem annak nem okai, hogy ezt a kort a papír dominálta.

Ám lássuk hát a papír domináló uralmát, szerepét mai életünkben.

Ne is említsük az értékpapírt. Ez már nem is papír, de pénz. A pénz pedig nem csak ura, de valósággal zsarnoka, forgatója, kovásza minden élő és élettelen dolognak e föld kerekességén.

Ne beszéljünk azokról a papirokról sem, amelyek egy-egy nagy ország nyugalmára, életére vannak, vagy lehetnek befolyással, amilyen a hírhedt borderó, vagy nálunk az egyik nagy folyókn nevről elnevezett papiros.

A papirosnak ezekben a nagy keretekben való szereplése olyan, amelynek tárgyalása nem illik a mi újságpapirosunkra.

Seperjünk csak a magunk háza előtt. Nálunk is nagy és nevezetes szerepe van a papirosnak.

Vegyük az egyén életét. Manapság az egyén jóformán kettősen él, az életben és a papiroson születésétől haláláig. Mert így van. Születünk s rögtön papírra kerülünk, bizonyosságul annak, hogy megkezdtük földi pályafutásunkat s ettől kezdve az egyes életében folyton, minden változatában ott van a papír. Ha életben létét akarja dokumentálni, ha erkölcséről, becsületéről, ha állapotáról, ha anyagi viszonyairól, ha igazságáról, ha akár-

mi magán állapotáról van szó — a papír a fő. Papír nélkül ma nem lehet létezni, erkölcsösnek lenni, vagyonnal birni, családot alapítani s nem lehet még meghalni sem.

Hát azt hisszük, elég szép szerepe van a papírunk magánéletünkben.

Menjünk tovább.

Vegyük a köz- és hivatalos világot. No hát itt már éppen eldorádóját éli a papír.

Az élet ezer meg ezer nyilvánulataiban, melyekben az egyes a közre, a hivatalra szorul, papír nélkül egy lépést nem lehet tenni, egy fillér értékű, egy vonal jelentőségű ügyet nem lehet elintézni. A hivatalos életben csak úgy emésztk a papírost, vagy jobban mondva, emésztk az időt, melyet igénybe vesz a papiros munka, kárára az ügy lényegének, az eredményes elvégzésnek.

Közigazgatási, törvénykezési életünkben szükséges, elismerjük, a papírhoz való ragaszkodás, de főlöleges, ártalmas mindenek a papiroshoz való ragasztása.

Menjünk tovább.

Városunk életében sem játszik megvetendő szerepet a papiros. Kereskedőink, iparosaink vagyona nagyrészen papiroson

A „SELMECZBÁNYAI HIRADÓ” TÁRCZÁJA.

Lopás a városházán.

— Szenzációs igaz történet. —

Bartók János majoros polgártársunk a mult vásár napjáig odadó és feltétlen bizalommal viseltetett a magas városháza, vagy a város magas háza iránt, a hol a nagyságos és tekintetes uracsuk osztják az igazságot, szedik az adót s vezetik a város élete folyását, ki a maga módja szerint, a hogy tudja.

Ugy hitte ő szentül, hogy a „meszkidom”-nak még az árnyékában sem történhetik semmi lopás, csalás s más ilyen csalafintaság. De hát rossz világot élünk . . . Szomoruan győződött meg erről az igazságról.

Ugy történt ugyanis, hogy a szent ünnepek előtti nagy vásáron, amikor az egész városban szélben lehet gyönyörködni a szemnek szájnak kedves, fain portékákban; a mikor a bakabányai s korponai meg újbányai jöhrít eszmadia mesterek egy egész utcát megtöltötenek jófajta, kézzel megcsinált, megdolgozott tartós ezimával, melyeknek láttára igaz sajnálkozás vesz erőt minden jóérzésű eszmadiviselő emberen, hogy nincsen több lába, hogy csak egy párt tud egy-

szerre viselni; s a szűcs mesterek tíz holtra való meleg bőrs kődmönt kiakasztanak, hogy az embernek már a tapogatásra is melege lesz tőle s az asztalos mesterek olyan tulipános ládákat raknak ki, hogy az emberfiának kedve lenne, másnak hiányban még az iskolás leányát is főköltő alá juttatni, csakhogy oka legyen a vásárlásra; szóval ezen a nagy napon Bartók János barátunk is leereszkedett a hegyekről, hogy bevásároljon egy kis vásárfiál az asszonyinak, a gyermeknevelésnek, nő meg hát magának is.

Vásárolt is mindent. Kődmönkét a kis Gyurónak; keszkenőt, szépet olajosat az asszonyinak; pogácsát, festettét, édeset a kisebb gyerekeknek, nő meg magának is cizmát, tartósat kopogót, patkósat, a melyben, öröm lett volna lépni itt benn a városban a trottoáron. Végezetül meg-rakodva a sok drága portékával azon gondolkodott, hogy mittevő legyen tovább. A „meszkidom”-nak torony órája háromnegyedét kongatott a tizenkettőre: mintha hívta volna hogy nézzen be a városházába.

Ugy is lett. Meg kell nézni az urakat, a kik az adót csinálják s a kik még a tyukokat is föliratták most két éve, hogy adót vessenek ki utána. De hát az nem sikerült, mert hát nem csak az uraknak van eszük, de a szegény ember-

nek is akad magához való tudománya, s ő bizony mikor kidobolták, hogy a tyukokat lajstromba veszik, háza népével hét két alatt megette az egész tollas jöszágot, hogy adóztassák meg hát őket, ha tudják. Azután hallott ugyan valamit, hogy hiába való volt a tyukok föllakomázása, de hát nem tudta biztosan. Bemegy s megkérdezi az urakat, hogy igazán nem kell adót fizetni a tyukokért. Hátha igazán igaz lesz, milyen örömet szerez vele az asszonyinak, aki még most is fáj-lalja a jó tojó tyukjainak végpusztulását.

Föllépdelt a széles lépcsőn, vállán keresztbe velve a csizma. A friss bőr szaga olyan jól esik a tulajdonosnak. De hát az urak kényesek, azok nem szeretik a csizma szagot, meghát nem is illik két pár csizmával bemenni a hivatalba, elég ha a lábán van egy pár. Letette hát a kapuban a széles lépcsőre a vadonat új eszmadit. Egyikre módosan ráillesztette a karimátlan kis kalapot. Éppen pászolt rá s azután illően kopogva bemenny az ajtón s várt a sorára, a míg az előtte jövők elvégzik az ügyüket; mert hát a hivatalban rend van. Nyugodt volt egészen. Eszébe sem jutott, hogy a városházán valami baj érje. Elő-adta a dolgát, megnyugtatták s biztatták is, hogy csak minél több tyukot tenyészessen. Jó urak ezek nagyon

van, a könyvekben. Szomorú jelenség, melyre egy alkalommal visszatérünk.

S ha már minden papiroson van, hol lenne a város fejlődése, haladása? Hol van vasutunk, vízvezetékünk, katonaságunk, csatornázásunk, tereink, utcáink rendezése, világitása, szegényügyünk rendezése, szertettházunk, honvédszoborunk, stb. stb.?

— Hát papiroson!

Vajjon tíz év múlva lesz-e annyi rongy, amennyi e papir-korszak papirszükségletnék kielégítésére elég?!

VÁROSI ÜGYEK.

Közgyűlés.

A városi törvényhatósági bizottság ez évi első közgyűlését e hó 20-ik napján tartotta meg. A közgyűlésen Horváth Béla főispán elnökölt s a törvényhatósági bizottsági tagok igen szép számmal jelentek meg a tanácssteremben.

Nagyobb fontosságu s illetőleg olyan tárgyak, melyek mélyrehatóbb vitát idéztek volna fel, nem voltak soron; lett volna ugyan egy, a fogyasztási adók ügye, erre nézve azonban azt határozta a bizottság, hogy mivel a tárgy nem volt főlvéve a rendes tárgysorozatba, a jövő havi közgyűlésen tárgyalja. Fontosabb határozat még az, hogy a városi magánkórház nyilvános jellegű kórházzá való átalakítását elvbén elhatározta a közgyűlés s a szükséges teendők megtételét meghagyta a tanácsnak.

Részletes tudósításunk a közgyűlés lefolyásáról a következő:

Elnök: Horváth Béla, főispán.

Jegyzők: Sztancsaj Miklós, főjegyző,

Vörös Ferencz tb. főjegyző.

Elnök a gyűlést fél tíz órakeror a bizottsági tagok üdvözlésével nyitja meg.

Stuller Gyula interpellációt intéz az iránt, hogy a fogyasztási adók ügye miért nincs felvéve a mai közgyűlési tárgysorozatába.

Az elnök főispán kijelenti, hogy a rendes tárgysorozatba nem volt felvehető az ügy, mivel későn érkezett a tanáchoz; így hát bár elő van készítve s tárgyalható lenne, mivel nem volt a rendes és az idejében közzétett tárgysorozatban benne, ha most tárgyalatnánk, úgy tünnék föl mintha szándékosan „s u t t y o m b a n” hozatnék

Mint a ki dolgát legjobban végezte jó egészséget és jó étvágyat kívánt az uraknak s elégedetten távozott a hivatalból. Künn keresi a cizmát. Nincs, sem a kalap alatt, sem a kalap fölött, sem mellette. Rettenetes sejtéssel tér vissza a hivatalba, keresni a cizmát. Ott persze az mondták neki, hogy a lábán van. Méltatlankodva s köszönés nélkül hagyta ott azokat az urakat, akik még azt sem tudják, hogy ő az új cizmáját keresi, a mit az ünnepekre vett 15, mond tizenöt koronás tallérért. Összejárta az egész város házáat, a város fejéhez is elkerült, hogy megkérdezze, hogy hol lehet a cizmája, de hát az sem tudott mást mondani, mint hogy a lábán van.

Megcsalatkozva távozott az egyik városból s ment a másikba, hol keservesen adta elő ügyes bajos dolgát, úgy a mint az leírva van s a mely hosszú szöbeszédnek az a veleje, hogy a városházán ellopták a cizmáját s még a polgármester sem tudja, hogy ki. Mert hát a végén mégis elhipte a szomorú valóságot, hogy ellopták az ő új cizmáját, melyben még egy lépést sem tehetett. Ellopták s ki tudja valaki hol tapossa vele a sarat.

Szomorúan ballagott haza. Hiába hogy nem kell fizetni tyuk-adót, ha még a „meszki dom”-ban sincs biztonságban az adó fizető polgár cizmája.

a közgyűlés elé, amit pedig a tanács el akar kerülni.

A választ úgy az interpelláló, mint a közgyűlés helyesléssel vette tudomásul s határozatba ment hogy a fogyasztási adók ügye a jövő havi közgyűlés tárgyalása elé hozassék.

A rendes tárgysorozatba felvett ügyeken gyorsan siklott át a közgyűlés, több miniszteri leírat, a különféle számadások megvizsgálása és helyesnek találása ügyében egyszerű tudomásvétel igényelt s csak azon javaslat hivta ki dr. Stuller Gyula és dr. Kapp Jakab felszólalását, hogy a városi magán kórházra a nyilvánossági jelleg megadása kérelmeztessek.

Mindkét felszólaló a tanácsi javaslat mellett érvelt s így a felszólalások sem vehetők vitaszámba.

Egyhangulag határozta tehát el a közgyűlés, hogy a városi magánkórházra kérni fogja a nyilvánossági jelleg megadását. Ez ügyvel kapcsolatban az egészségügyi szakbizottságnak javaslatához képest szöbakerült a bányakórháznak a városi kórházzal leendő egyesítésének kérdése is. Az előkészítő tárgyalásokat elrendelte a közgyűlés bár abban a tudatban, hogy az egyesülés majdnem kivihetetlen. A miniszteri rendelet szerint szegény betegeknek gyógyszerrel az országos betegápolási alap javára csak a t. főorvos rendelhet városokban, de városunk annyira széttagolt, hogy e rendelkezés betartása a kívánt cél elérését kizárja; azért felterjesztéssel fog járulni a közönség a miniszterhez, hogy a szegényjogon való rendelés jogát a külutcai bányakerületi orvosokra is kiterjeszse. — Az alorvosi állás betöltését is függőben tartani rendelte a bizottság mindaddig míg a nyilvános jelleggel felruházandó városi kórház szabályrendelete nem lesz jóváhagyva.

A steffullói harmadik újonnan szervezett tanítói állásra pályázat hirdettetik.

Főispánunk karácsonyi üdvözlésének bemutatását lelkes éljenzés fogadta.

A Windischleuten-lárónak újabb üzembehelyezésének tárgyánál dr. Stuller Gyula kijelentette, hogy ő a várost nem szeretné a bányászokdába bekezegetni, a mult szomorú tapasztalatai szólnak mellette, hogy a városnak nem való a bányászat, ha egyedül is marad, ő ellene szól. Egyedül is marad, Jezsoviits Károly kifejtette, hogy a városnak erkölcsi kötelessége a tulajdonképeni fenntartó erejét, a bányászat ősfoglalkozását támogatni. Szitnyai József polgármester pedig kimutatta, hogy az erkölcsi motívumokon kívül jogiak is követelik a Windischleuten-láró újabb üzembehelyezését, mert annak mintegy 3000 frtnyi alapja mára nem is fordítható.

Marschalko Gyula és Sztancsaj Miklós is ilyen értelemben szólalt föl, miután a közgyűlés elrendelte a szükséges előmunkálatok végzését.

A városi erdők üzemterveinek revizionális munkálatait egy hangulag bizták Csibý Lőrincz akad. tanárra, e munkálatok költsége 2000 frt.

A Selmezbányai Híradó volt főszerkesztője Vörös Ferencznek személyéhez kötötten megállapított 300 frtot, mint a hivatalos közlönyben közzéteendő hatósági hirdetésekért járó általány összeget a lap mindenkorai felelős szerkesztőjének szavazta meg a közgyűlés.

Az iparos utca lakóainak kérése is teljesítve lett s ez utcában 2 légszusz lámpát fognak felállítani. A birtok vételi ügyekhez nem voltak jelen kellő számban a bizottsági tagok s ezek tárgyalása elhalasztott. Az erdőmesternek szavazati jogát szabályrendelet módosításba foglalták vagyis kimondták, hogy az erdőmester jövőre hivatalból lesz tagja a törvényhatósági bizottságnak.

Póttárgysorozat.

A póttárgysorozatok világa lejárt. Mint említettük főispánunk alapos észrevétellel kifogásolta, hogy fontosabb ügyek a külön tárgysorozattal hozassanak a közgyűlés elé, mert könnyen azt

a látszatot idézhetik elé, hogy a fontosabb ügy az általános érdeklődést elkerülve csempészetik be, hogy simábban legyen keresztelívhető. Föltétlenül helyeselnünk kell az érvelést s ezt helyeselte a közgyűlés is egy hangulag midőn két ügyet — a fogyasztási adók kezelési ügyöt és az új vízvezeték elszámolását levette és tárgyalását a jövő ülésre halasztotta.

A valóban sürgős ügyeket azonban letárgyalták s ezek közül fel kell említenünk, hogy bárha a számvétség ez évre a mult évben leírekeztet rendelet alapján a korona érték számításra rendezkedett be, de a legutolsók napokban jött másik rendelet az adóügyekben a forint érték megtartását rendelte el — a sok zavar elkerülése céljából daczára Csányi Ottó többszöri sajnálkozó felszólalásának a közgyűlés is a forint érték számolást tartotta meg a folyó évre.

*

Szitnyai József polgármester jelentése Selmecebálányá sz, kir. város mult évi közigazgatási és háztartási állapotáról.

Méltóságos Főispán Elnök Úr!

Tekintetes törvényh. Bizottság!

Városi törvényhatóságunk közigazgatásának s háztartásának állapota a mult év lefolyása alatt kielégítő volt, daczára annak, hogy több törvényhozási intézkedésnek végrehajtása iránt kibocsátott rendeletek ezek életbeléptetése előtt alig 3—4 nappal érkeztek hozzánk s alig volt érkezésünk a szükséges előtanulmányra s az átmeneti intézkedések megállapítására. Áll ez különösen az országos betegápolási alapról szóló 1898. évi XXI. t.-czikkrel s az ennek életbeléptetése iránt kibocsátott végrehajtási rendeletekről.

Utóbbi szempontból kiemelem azonban, hogy ez ügyvel nemcsak az egészségügyi bizottság de a város tanácsa is behatón foglalkozott, miként erről a tanács és az egészségügyi bizottságnak a mai napirendre kitűzött előterjesztése s a tanácsnak több rendbeli intézkedése is tanusodik.

A közigazgatási hatóságra újabb újkört s állandó munkát azon törvény is hárít, mely az esküdtbíróságokról szóló 1897. XXXIII. t.-cz. által megalkottatott.

Ennek végrehajtása céljából az esküdték alapjastromának elkészítése elrendeltetvén az erre vonatkozó előmunkálatok serényen folytak s a megszabott határidőben is fejeztetnek.

Utalva az ez ügyben kibocsátott hirdetményre ezuttal is kiemelem, hogy az összeíró bizottság által összeállított alapjastromok a város főjegyzői hivatalos helyiségében a f. hó 31-ig közszemlére lesznek kitéve.

A deczemberben tartott rendes havi közgyűlés megannyi határozata fogantatosított.

A szakbizottságok közül a következők működtek: az egészségügyi, a gazdasági és a vízvezetékügyi, mely utóbbinak napirenden levő jelentése szerint az új vízvezeték megfelelőnek találtatván, átvétellet s a közhasználatnak átadott.

Az adóösszeírás teljesen befejeztet s az annak alapján megindított kivétel is véget ért volna, ha azon újabb rendelkezés, mely szerint azon munkások kiknek napi bére az 50 krt meg nem haladja, ezen adó alól felmentettek, a kivétel egy jelentékeny részének átdolgozását nem okozta volna; megjegyzem egyébként, hogy ezen rendelkezés magára a munkásosztályra valóságos jöletmény számba fog menni, habár a házi pénztár 500—600 frt községi pótdadótól fog eleni.

A tanács ügyforgalma a következő volt:
beadott . . . . . 815 ügy,
ebből elintéztést nyert . . . . . 793 „
hátralékban maradt tehát . . . . . 22 „

4-szer tartott ülésében 153 ügyet tárgyalt s intézett el.

A polgármester ügyköréből a következő intézkedéseket jelentem be:

a) a megüresedett erdőlegény állás betöltését; b) egy próbarendőrnek véglegesítését s egynek felvételét próbaidőre; c) egy esetben a házassági kihirdetés alóli felmentése és a gyermekek vallásának szabályozását; d) a pénztári ellenőr részére 4 napi szabadságidő engedélyezését; e) ás a pénztári rovacsolását; fegyelmi eset fel nem merült; s a vágóhid szolgáját rendbüntetésre (5 frt) ítéltém.

(Folyt. köv.)

Farsang.

A kereskedő ifjak bálja.

Selmezbánya, 1899. január 8-án.

Kedves Szerkesztő Ur!

Későn kaptam felhívását, hogy a kereskedő ifjak tegnapi báljára elmenjek. Nem teszek azonban szemrehányást, inkább hálás vagyok, hogy elküldött a bálra, mert a mint láthatja ott voltam, különben nem irhatnám ezt a levelet a bálról. Mert azt előre megírom, hogy ez nem olyan bál volt, a melyről akkor is irhatna az ember, ha nem lett volna ott; elmondván, hogy fényes volt, sokan voltak, jól mulattak stb. mindennapi frázist.

Tudom, hogy nem szereti az idegen kifejezéseket, de tetszik tudni más reggel 8 órakor vetődtem haza, egy kicsit kalzen-jammeres vagyok s nincs kedvem válogatni a kifejezéseket.

Tehát az olyan bál volt, a melyen kár, hogy nem voltak ott azok, akik mulatni szeretnek, mert olyan jó kedélyt ritkán élveztünk a vidágó kerek boltzatu termében.

De hát kezdjem elől. Karneval herceg ő fensége esti 9 órakor tartotta bevonulását a vidágóba. Láttam, kissé morosus volt ő fensége hogy megint azokon a kényelmetlen szűk lépcsőkön, ajtókon kell bejutnia az ő birodalmába, de felderült az arca, mikor látta, hogy a bálterem kifogástalanul van díszítve. Tele volt az egész fal körüskörül rózsaszínű szivekkel s fantasztikusan elrendezett kicsi, nagy s nagyobb legyezőkkel. Szóval szép volt.

A rendezők bizalommal látták ő fensége arczán a vígság jelét s minthogy a falak mellett a keskeny divánok tele voltak már táncolni vágyó fehér, rózsaszín, világoskék s más színű ruhájú lányokkal s asszonyokkal, intett a főmatador Laczinak, hogy kezdhesse. Laci rázendítette, hogy:

„Lányok, lányok, lányok a faluban“ s erre a lányok s asszonyok egy szempillantás alatt mind táncra kerekedtek s olyan tánczólást vittek véghez, hogy öröm volt nézni. Jó kedv volt elejétől végig, a közönség mindjárt a multság elején úgy érezte magát, mintha a soupénál kezdte volna a multságot.

Propos, souperől jut eszembe, hogy a míg ezt járták én kétszer is kinéztem, — tetszik tudni elővigyázatból — hogy vajjon a vidágó oldalát támogató kőszikla nem mozdult-e el. De hát nem volt semmi baj. Nő igen majd elfeledtem, a rendezők egy gyönyörű virágcsokorral kedveskedtek a bálélnők nejknek; aztán azt is tudatom, hogy a négyeseket vagy 80 pár tánczolta.

Másnap reggel 6 óráig tartott a multság. Nő de nem untatom soká szerkesztő urat, csatolom a jelenvolt asszonyok s léányok névsorát, amint hamarjában összeírtam. Voltak ott még többen is de már nem fért több név a tánczrendre.

Üdvözli közzé a
K l a k k.

klakk ur levelét szóról-szóra közöljük s örömmel látjuk, hogy a farsang első multsága a lehető legjobban sikerült.

klakk ur névsora a jelenvolt asszonyokról s léányokról:

Baker Alajosné, Braxatoriszné leányaval, Bernhard Adolfné, Baumert Gyuláné, Buxbaum nővérek, Bachmann Irma, Bránis Vilma, Csiba Istvánné, Csányi Ottilóné, Dukász Gyuláné, Ernst Zsigmondné, Faller Károlyné, Fehér Lajosné, Geiszt Jakabné, Gutfreund nővérek, Gescheidt Regina, Herbst Jánosné, Herczeg Mihályné, Her-

kovics Sándorné, Huszágh Etelka, Hroziensik Istvánné (Körmöczbányáról), Hitrich Emma, Joerges Agostné, Joerges Gizzi, Király Ernőné, Krausz V. Györgyné, Krause Jozsefné, Kern Erzszi (Léváról), Marschalko Gyuláné, Marschalko Kornél, Milasovszkyné és leánya, Novotny Nándorné, Osztrouczky Gyuláné, Priviczky Rezsóné, Priviczky nővérek, Rosenfeld Jozsefné, Schwarz nővérek, Singer Ignácné, Singer Miksané, Sold Salamonné, Steiner Gizzi, Tuka Antalné, Weisz Adolfné (Tópatarkról), Weisz Lipótné, Vnuk Ilona, Weisz Adolfné, Zsitvay Jánosné.

Az akadémiai segély egyesület bálja.

Az akadémiai segély egyesület bálja e hó 14-ik napján szombaton lesz. Reklámot csinálni e jótékonyczélu mulatságnak fölöslegesnek tartjuk, megcsinálták, azt már az előző évi báluk. Mindazonáltal eláruljuk, hogy a hölgyek részére valami kedves meglepetéstől gondoskodott a rendezőség. Hogy mi lesz ma meglepetés azt nem árulhatjuk el, mert akkor nem volna meglepetés. Itt a szombat, aki kíváncsi, nézze meg.

A farsang Béalabányán.

A béalabányaiak is megrendezik az ő multságukat Karneval herceg rövid uralkodása alatt.

Folyó hó 21-én, szombaton bált rendeznek a Mendl Frigyes csinos báltermében a béalabányai zenekar-alap javára a Balogh Laci muzsikája mellett. Belépti díj a táncmulatságra: személyegy 1 frt, családjegy három személy 2 frt. Felülfizetéseket közönséggel fogad s hirlapilag nyugtáz a rendezőség, melynek élén Renger Gyula elnöklete alatt Gászó Mihály, Goldfusz Mihály, Szpiska János és Tonhauser Antal állanak. — A multságra valószínűleg Selmezbányáról is többen ki-mennek.

*

Farsangi hír Korponáról.

A korponai állami leányiskola és az állami segélyezett községi felső népiskola tanstestülete, növendékeikkel 1899. évi január hó 15-én Korponán, a városi vendéglő uagytermében jótékonyczélu színi és dalestélyt rendez. A multság kezdete 7 órakor. Az előadást fánécmultság követi, melyen Balog Pali besztezerébányai első zenekara fog játszani. A tiszta jóvedelem a két intézet szegény növendékeinek segélyezésére fordítatik. Belépti díjak: az első 4 sorban 1 frt, a többi sorban 50 kr., gyermekekgy 20 kr. Felülfizetéseket közönséggel fogadtatnak s a „Korpona és Vdéke“ helilapban nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Eiserst Pál ur gyógyszerárában s az estély előtti a pénztárnál.

Az estély műsora a következő: 1. A lavasz tündére. Színmű. 2. Magyar négdalok. Éneklék a két intézet növendékei. 3. Kéttőnek egy frakk. Vigjáték. 4. Magyar népdalok. Éneklék a két intézet növendékei. 5. Czeczilia, a zene védőszentje. Élőkép. Közreműködők: Hluda Nella, Ringmald Emmi, Darnek Ludmilla, Kovács Vilma, Strausz Olga, Geschwind Elfrida és Geschwind Aglaja.

H I R E K.

A király köszönete.

Jó, öreg királyunkat, uralkodásának ötvenedik évfordulója alkalmából városunk közönsége szívből üdvözölte, szívből kívánta azt, hogy a minden királyok királya óvja őt meg továbbra a nagy csapásoktól, megpróbáltatásoktól. A város közönségének legalázatosabb föliratára, melyet a miniszterelnök utján juttatott a trón elé, megjött folyó hó 10-ik napján a legmagasabb köszönet. Széchenyi Manó, az ő fensége körüli m. kir. minisztertel ugyanis következő leirat érkezett Sztinyai József polgármester nevére:

4. szám.

Tek. Polgármester ur!

Ő cs. és ap. kir. Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy uralkodásának 50-ik évfordulója alkalmából a Selmezb- és Béalabánya sz. kir. bányavárosok közönsége által a m. kir. miniszterelnök ur utján feliratilag eléterjesztett üdvökívánatokért a legmagasabb köszönet nyilváníttassék. —

Miről tek. polgármester urat további szives intézkedés végett van szerencsém értesíteni.

Bécs, 1899. évi január hó 8-án.

Széchenyi Manó, s. k.

— Horváth Béla főispánunk folyó hó 9-én délután érkezett Selmezbányára Totovich Kálmán megyei főszámvevő kíséretében és 6 órakor már a számonkérő szék ülésén elnököl, amidőn is a városi tisztikar mult évi működése került számonkérés alá; az ülés végén a főispán teljes megelégedését fejezte ki a tisztikarral szemben. — Ugyanezen nap estőjén részt vett a városi polgárság által a Szöllő-vendéglőben rendezett társas vacsorán; — másnap, azaz kedden délelőtt a közgyűlésen, délután pedig a közigazgatási bizottsági ülésen elnököl; délután 6 órakor lakásán fogadta „Nagy-Steingruben“ nagyközség „koleváló“ küldöttségét és jóleső kedélyességgel „diskurált“ a „községi előljárósi tagokkal“, kiknek megígérte, hogy ez idei „Báld“-jukon részt fog venni. — Este Heinecz Hugó tiszti főügyész házában volt vendége és szerdán reggel visszatuzott Ipoly-Nyékre. — Örömmel volt alkalom tapasztnai, hogy a főispán, daczára a sok munkának és igénybevételnek, melylyel elhalmozzuk, mikor közénk jön, a lehető legjobban érezte magát városunkban.

— Társas vacsora. A helybeli polgárság f. hó 9-én társas vacsorát rendezett a „Szöllő“ vendéglőben abból az alkalomból, hogy a főispán Altman Imre városi levéltárost tiszteletbeli városi tanácsosá nevezte ki. A vacsorán ott volt a főispán is és a város különböző társadalmi rétegeiből mintegy százan. Az első tósztot Vörös Ferencz tb. főjegyző mondotta a városi polgárság nevében és üdvözölte a vendégeket és Altman Imrét mint a magyar eszme egyik harcuzosát és a polgárság jó barátját és tanácsadóját. Totovich Kálmán varmegegy főszámvevő szözlött ezután és szép szavakban kiemelve ezen város polgárságának vendégzeretetét, poharát ürítette a testvér törvényhatóság felviráguzására; s tisztelettel figyelemmel hallgatták ezután a jelenlevők Horváth Béla főispánnak remek beszédét, melyben a többi között „obstrukcióról“ szözlött, a melylyel e város polgárságának találkozik, a mely obstrukciál vele szemben általa meg ki nem érdemelt szeretetének és ragaszkodásának állandó nyilvánításával; kiemelte ezután, hogy örömmel látja e városban az öszterektást és jóbarátságot, a mely a mai estén is nyilvánult, poharát emeli ezen város polgárságára azon óhajával, hogy a jó barátság öszterektás és béke állandó legyen. Lelkes eljenzés követte e beszédet. — Ezután Altman Imre beszélt, a ki megköszönte a főispánnak kegyesességét kitüntetéséért, és a polgárságnak jóakaratu támogatását és barátságát, poharát Bernhard Adolf városi tanácsos egészségére ürítette, a ki ifjúkorában résztvett a szabadságharczban, ezután pedig közzszolgálatba lépéven hosszú és kitűnő szolgálataiert legfelsőbb kitüntetésben részesült. Beszéltek még: Richter Ede, a ki Altman Imrét, Vojtás Mátyás, a ki a város polgármesterét Dr. Szel László, a ki igen szellemesen a „Selmezbányai Híradó“ volt szerkesztőjét Sztancsay Miklóst éltette, mely utóbbira Sztancsay Miklós elmés sziporkázó, valaszt adott; volt még több tószti is és társaság jó bor mellett zene mellett a korra reggeli órákig együtt volt.

— Az első Erzsébet-lobogó. Az „Erdélyi Kárpát-Egyesület“ dicsőült Erzsébet királyné emlékére a régi Mária-lobogók mintájára Erzsébet-lobogót készit. A költ-égekre való hozzájárulásra lelkes felhívásban Magyarország asszonyait kérte föl. Minthogy a gyűjtést az egyesület más számba kívánja venni, felkéri az ivartókat, hogy gyűjtéseik eredményét az „Erdélyi Kárpát-Egyesület“ titkári hivatalának Kolozsvárra beküldeni sziveskedjenek. Megjegyezzük, hogy a lobogó felavatása a Mátyás szobor leleplezése alkalmával a folyó

esztendőben lesz Kolozsvárról és hogy zászló-
anyának Augustia királyi herceggasszonyt kérte
fel az egyesület, ki remélhetőleg személyesen fogja
az első „Erzsébet-lobogót” felavatni.

— **Honvédszobornak** rég vajdó ügye végre
valahára tán a megvalósulás stádiumába jut.
Számtalán hihetetlen a dolog, de úgy van. Rozdonyi
Sándor a budapesti művész öntőde ügyvezetője
arról értesít ugyanis, hogy lehetségesnek tartja a
szobornak még ez évben való fellállítását, ha a
tízezer forintba kerülő szoborműnek felét, ötezer
forintot rendelkezésére adhatja a város közön-
sége. A másik ötezer forint részletekben fizethető
két-három év alatt. A Tóth András szobrász-
művész által mintázott szobor-mintát í elkül-
dötte, mely a város tanácstermében van kiállítva.

— **A polgári társaskör** f. hó 2-án választ-
mányi gyűlést tartott, mely alkalommal az egyleti
helyiségben létesített munkálatok átvétele jött
szóba. A választmány ez átalakítási munkálatok-
kal, főleg a szobákban kifestésével, a légszesz-
vezeték berendezésével nagyon meg volt elégedve
a minthogy az egyleti helyiség jelenleg csín s
s világítás tekintetéből az igényeknek teljesen
megfelel.

— **Keresztek egy hercegnő.** Tronbetzkoi
Péter orosz herceg felesége Alexandrina herceg-
asszony eltűnt. Hogy regényes-e avagy nem az
eltűnés hát- vagy előtere arról hallgat a krónika
s a találgatást rábízta a nagy közönségre, amely
hozzá van szokva, hogy a hasonló eltűnéseket
regényesen kiszínezza. Elég az hozzá hogy a herceg-
asszony eltűnt, s most férje körözött. A becsü-
tes megtalálá részére nincsen ugyan díj kifizetve,
de azért aki megtalálja Öhercegségét, bizonyára
számíthat a férj hálájára. Egy herceg hálája pedig
ha mindjárt orosz herceg is, nem megvetendő
dolog.

— **Kinevezés.** A tengerészeti hatóság sel-
meczbányai születésű Fekete Árpád kereske-
delmi hajózási hadnagyot hosszujáratu tengerész-
kapitánnyá nevezte ki. Érdekel minket e kineve-
zés, nemcsak azért mert az új tengerész kapitány
fia Fekete Lajos akadémiai tanár, főördőtanosos-
nak, hanem azért is, mert a mi hegyeink között
született a kinevezett. Soká evezzen a sik tenger-
en hegyes városunk szülőite!

— **Pályázat.** A hivatalos lap folyó év
első számában pályázat van hirdetve a bányá-
sági akadémiánkon Schenek Gyula akadémiai
tanár távozásával megürült erdműtan- és szilárd-
ságtan, bányászati és erdészeti géptani tanszékre
A pályázat határideje január 31. napján jár le.

— **Sikosok a gyalogjáróutak.** A múlt
napokban egy-két napon megtörtént, hogy az utcá-
csak életveszéllyel lehetett járni, annyira sikos
volt az ut; ez alkalommal arra figyelmeztetjük a
háztulajdonosokat, hogy házaik előtt a gyalog
utakat már korán reggel szórassák be fűszor-
porral vagy hamuval, mert ellenesetben büntetve
lesznek és esetleg okai lehetnek egynehány szer-
encsétlenségnek is.

— **Korcsolyázók figyelmébe.** Most hogy
végre beállt a tél, mindenki siet ennek kellemes
oldalait kihasználni; — így tesznek a korcsolyá-
zók is; — igen ám, csakhogy ezek egy része a
tavakra jár, a mi bizony veszélyes multság. A
tavakon a korcsolyázást a rendőrség már évek
elött eltiltotta, figyelmeztetjük tehát a korcsolyá-
zókat hogy a tavakra ne járjanak korcsolyázni,
mert nem csak életveszélynek, de esetleg rendőri
büntetésnek is kiteszik magukat. Már pedig egyik
sem valami kellemes.

— **A pálinka újabb áldozatai.** Vranják
Ágoston, a közismert „hosszu hordár” nincs
többé! — Tönkretette őt a pálinka; — a múlt
év utolsó hetében, szerdán este rendes napi szo-
kása szerint teljesen berugva iparkodott lakása
felé, de a sikos uton elcsuszott és lábát törte.
A rendőrség azonnal a kórházba vitette, a hol

Dr. Kapp Jakab tisztí főorvos szakszerű kezelése
mellett lába meggyógyult ugyan, de ezalatt kitört
rajta a szesz hosszn évezete által előidézett
őrültség, a delirium tremens. Egyelőre
még a városi kórházban marad. Szegény hordár
sorsa annival tragikusabb, mert az ő lábátörését
megelőzőleg két héttel meg a felesége esett el az
uton ugy, hogy kezét törte; — most már mind-
ketten a kórházban vannak. — Ifj. Fajtlík
Mihály bélabányai bányamunkásnak már sok
bajt okozott a pálinka; mert sokszor berugott
és ilyenkor nagy zenebonát csinált Bélabányán;
legtöbbször édes apjával vesztett össze és azt
bizony itt-ott meg is verte, a mi miatt több
izben került a hatóságok elé — Az ivást azon-
ban csak tovább folytatta, míg végre mult Szyl-
veszter napján becsipett állapotban feleségével
vesztett össze és hirtelen felindulásában egy fél-
liter 86 %-os tiszta szeszit ivott meg, a mi azu-
tán két napi kínlódás után halálát okozta. Ez
már két hét alatt a harmadik haláleset Selmecz-
bányán, melynek közvetlen oka a pálinka ivás
volt. S bizonyára van ilyen eset még az országban,
különösen a szegény nép jóformán fenntartójá-
nak tartja azt a tüzes ital, mely lassu égetéssel
teszi tönkre testét, lelkét. Az állam újabban ugy-
látszik nagyobb gondot kezd fordítani a közegész-
ségügyre; jó volna tán a pálinka ivás korlátozá-
sára is gondolni, mely nem csak egészség, de
életveszélyes is.

— **Színészeink mennek.** Jeszenszky Dező
színtársulata folyó hó 8-án vasárnap tartotta
bucsn előadását. A közönség közepes számmal
volt jelen az előadáson. Bucsnuzól megemlítjük
hogy a társulat mindent elkövetett, hogy mentül
több élvezetes estét szerezzen a közönségnek s
bizonyára nem a társulat az oka, ha a közönség
mégis aránylag csekély számban látogatta s szin-
házat s illetőleg a Sembery termet, mert bizony
a legjobb akaratall is csak gunyból nevezhető ez a
terem színháznak. A színház, a színpad hiánya
okozza azt nálunk, hogy bármily jó társulat,
bármily jó műsorral nem tud kedvet kelteni a
közönségben a színi előadások látogatására. Ha
színházunk, színpadunk volna más emlékekkel
távozónak a távozók, azonban, hogy ez mikor
lesz, annak a idő é a megmondhatója. Mi szíve-
sen látjuk Thália apostolait így is, de hogy ők
szívesen jönnek ide, abban már Tamások vagyunk.
— **Köd, sötétség.** Ködös, homályos az idő-
járásunk akár csak Londonban vagy hogy szebb
hasonlattal éljünk, ködös mint Osszian éneke.
Délben is reggeli homály szűrűllik s a mi szük
utcainkban akárhány lakásban nappal is lámpát
kell gyújtani. Egészségtelen is nagymértékben
ez a nedves, ködös idő: hurutos, influenzás, kö-
högös majd minden második ember. Egy szóval
tél apó nagyon gyatrán viseli magát az idén,
azt hiszi tán, hogy az exlex jogot ad hozzá.
Vegyen példát városunkról, hol az exlex ellenére
minden a maga rendes kerékvágásában folyik.

Redőri hírek. Elveszett tárgy. Elve-
szett folyó hó 4-én délután a Szöllő vendéglőtől
a Hegybányaig vezető uton egy fekete bőrből
való női kézi táská. A táskában értéktelen, de a
tulajdonosra nézve mégis értékes tárgyak voltak.
A becsületes megtaláló részére 2 forint díj van
letéve a rendőrkapitány hivatalnál. — Kémény-
tűzek. Folyó hó 5-én Bélabányán a római
katolikus lelkesi lakóház egyik kéménye gyul-
ladt ki, hetedikén este pedig a Deák Ferencz
utczában levő Mihálka-féle házban gyulladt ki a
kémény. Szerencsére mindkét esetben idejében
észre vették a gyulladást s így a nagyobb bajnak
elejét vették. A gyulásoknak oka a megejtett
vizsgálatok szerint az, hogy a szük ugynevezett
orsz kéményekből a gyulékony szurkot csak
kiegétés által lehet eltávolítani, amit viszont csak
akkor lehet megtenni, ha hó takarja be a házak
fedelét.

Vidéki hírek.

Muzeumot alakított Ipolyságon, Hontmegye
székhelyén Pongrácz Elemé, a ki a nyáron a szép
sikerű történelmi kiállítás is rendezte. A muze-
um ezéja, felkutatni és egy boggyújtani mind azt,
ami történelmi, régészeti, természet — vagy nép-
rajzi tekintetben Hontvármegyére vonatkozik. Az
alakuló közgyűlés a mult év december hó 29-ik
napján volt a megyeház közgyűlési termében
Czibulya László elnöklése mellett nagyszámú
érdeklődő közönség részvételével. Ipóltságunk
gratulálunk s tisztelettel hajlunk meg kulturális ha-
ladása előtt. — **Kinevezés.** Az ipolysági törvény-
székhez bíróvá nevezte ki a király Muraközy
Gyula nagy körösi és Oravecz Béla királyi aljá-
rásbírókat. A kinevezés minket is érdekelt mert
az ipolysági törvényszék a mienk is. Gratulálunk
tehát új bíróinknak. — **Kaszinó közgyűlés** Bábán.
A mult hó 27-ik napján tartotta meg a bái
kaszinó közgyűlését és pedig sajnos a tagok
möglegelő részvétele mellett, bár a tisztikar
a mult évben is mindent elkövetett, hogy a kul-
turális célu egyesület felvirágoztassa. Elnökké
Toldy Zsigmondot, titkárrá Baltik Pált, pénztárossá
Sztankay Aba drt. gazdává Szilkey Jánost választ-
tották meg. — **Változás pénzügyigazgatóságunknál.**
Mezei Károly pénzügyi segéd titkár Léváról
a nagybecskereki pénzügyigazgatósághoz titkárrá;
Barkóczy Barnabás pénzügyigazgatósági fogal-
mzó Nyíregyházáról Lévara neveztetésé ki segéd
titkárrá. Gratulálunk az előléptetéshez.

— **101 új magyar népdal.** A Rózsavölgyi
czég új, érdekes népdalgyűjteményét ajándékozta meg az
új évben a magyar dal kedvelő közönségét. A legújabb
százegy magyar népdalt adta ki egy vastkos kötetben. Leg-
ismertebb dalköltőink: Bolezay Antal, Béla Henrik, Lányi
Ernő, Lengyel Miska, Tisza Aladár, Kulifai Bella, Köry
Gyula, Káldy Gyula, Kern Aurél, Papp Dező, Dankó Pista,
Zimay László, Gaal Ferencz, Sipos Antal, Serly Lajos, Huber
Gyula és Magyar Lajosnak szebbnél-szebb s ezenkívül az
rszázerte népszerű daloknak színe — java van a kötetben,
melyeket Berényi Lajos irt át. A hangjegykötetet, mint
olyant, a mely játszható voltánál fogva kellemes szórakozást
nyújt, anélkül hogy technikai nehézségekkel járna a dalok
eljátszása: melegen ajánljuk a magyar dalköltészet minden
igaz barátjának. A 101 magyar népdal ára 3 korona s kiadó
hivatalunk utján is megrendelhető.

NYILT-TÉR.*

Nyilatkozat.

Értesültem arról, hogy a városban olyan
kirek keringenek, amelyek szerint én a raktárom-
ban levő szeszt az adózás alól eltűkoltam. Mint-
hogy e hírek üzleti becsületemet, melyet itt Sel-
meczbányán 35 évi fáradságos munkával alapított-
tam meg, mélyen sértik, ezennel kijelentem, hogy
e hírek teljesen alaptalanok, az egész hiresztelés
rosszakaratu rágalom, amint erről a közönséget
meggyőzni kötelességemnek fogom tartani.

Selmeczbanya, 1899. január 11.

Rosonfeld József.

* E rovat alatt közlétekről nem felelős a Szerk.

Kaiser
MELL-BONBONJAI
minden köhögés elleni szert felül-
mulnak.
2360 Közgyűzőleg hitelesített bi-
zonyítvány tanúsítja a biztos
sikert köhögés, rekedtség,
hurut és elnyálkásodásnál.
1 csomag ára 10 és 20 kr.
Alapítottatott 1830.
Kapható **MÁRKUS M.**
czukrászatában
Selmeczbanya
Deák Ferencz-utca 9/5 sájház.

HIVATALOS RÉSZ.

A mult esztendő a hivatalokban.

E czim alatt a városunkban levő összes hivatalok mult évi működéséről kezdünk meg egy sorozatot. Nem lehet érdektelen, azt hisszük, a nagyközönségre sem, tudni s legalább rövid leírásban egy képet látni arról, hogy mi mindent dolgoznak azok, akik egész esztendőn át nap-nap után, délelőtt 8—12-ig, délután 2—6-ig bennülnek a hivatalos helyiségekben.

Hogy nemcsak ülnek ottan, de egyebet is csinálnak, azt tüntetik föl e kimutatások.

A városi rendőrség tevékenységi kimutatása.
(Krausz Kálmán rendőr-főkapitány jelentése a v. tanácsoshoz.)
36./rkp. 99.

A tekintetes városi Tanácsnak

Helyben.

Az általam vezetett rendőrkapitányi hivatal és az ezzel, a hivatalnokok azonossága folytán kapcsolatos anyakönyvi hivatalok 1898. évi összes ügyforgalmát rövid vázlatban hivatalos tisztelettel előterjesztem a következőkben:

I. Ü g y s z á m o k.

1. az általános rendőri iktatóba érkezett	8081 db.
2. a kihágási " " "	1759 "
3. az iparkihágási " " "	25 "
4. táncz és zeneenged. " " "	49 "
5. az anyakönyvi iktatóba és pedig:	
a) I. kerület	140 db.
b) II. " " " " "	63 "
c) III. " " " " "	64 "
d) IV. " " " " "	63 "
6. tanácsi előadmány	1640 "
7. elnöki (pénznapló) iktatóba	447 "
8. belvárosi 2 r.-bizt. " " " " "	1865 "
9. belbányai " " " " " " " " " " "	1863 "
10. hodrusbányai " " " " " " " " " " "	1378 "
11. steffultói " " " " " " " " " " "	1383 "
12. rovnai " " " " " " " " " " "	650 "
13. bankai " " " " " " " " " " "	587 "
14. állatorvosi iktatóba	127 "
összesen	20177 db.

II. Pénzforgalom.

1. Más hatóságok megkeresési folytán beszédelt és illetve kikézsített bírságok, díjak és a tánczvigalmak és mutatóványok utáni rendőrdíjak és rendkívüli bevételek (elnöki pénznapló)	5428 frt 26 kr.
2. a kihágási büntetőtörvény (1879. XL. t.-cz.) alapján kirótt bírs.	837 , 59 "
3. mezői rendőri (1894. XII. t.-cz.) alapján kirótt bírságok	231 , 10 "
4. szegényalapot illető (1876. XIII. XIV. stb. t.-cz.) alapján kirótt b.	1142 , 22 "
5. állategészségügyi törvény (1888. VII. t.-cz.) alapján kirótt bírság	138 , — "
6. ipardíjak és bírságok (1884. XVII. t.-cz.) A) B) C) D) E) F) G)	386 , — "
7. tanonczfelvételi és felszabadítási díjak	298 , — "
8. erdei bírságok (1879. 31. t.-cz.)	268 , 87 "
9. utrendőri bírs. (1890. I. t.-cz.)	68 , — "
10. kerületi betegsegélyző pénztári bírságok (1891. XIV. t.-cz.)	79 , — "
11. legeltetési bírságok (szab.-rend.)	47 , — "
12. véderő bírság (1889. VI. t.-cz.)	171 , — "
13. dobolási díjak	31 , 60 "
14. tűzrendészeti bírs. (szab.-rend.)	52 , 50 "
15. Iskolamulasztás miatt kirótt bírs.	109 , 50 "
16. ebadó (szabályrendelet)	328 , 84 "

17. halászejegyek után befolyt	8 frt 50 kr
18. építészeti kihágási bírságok	80 , —
19. belbányai r.-biztosi pénznapló	263 , 73 "
20. hodrusi " " " " " " " " " " "	441 , 20 "
21. steffultói " " " " " " " " " " "	152 , 09 "
22. uszoda-idejegyek után befolyt	131 , —
23. tenyészállatok vizsgálói díja	1 , —
24. erdőőrök eskübizonyítványaiért befolyt	— , 25 "
összesen	10698 frt 66 kr.

III. Rendőri fogház és tölöncház.

A rendőri fogházban 1898. éven összesen 465 egyén volt elzárva, kik közül 381 férfi és 84 nő volt és akik által a fogházban töltött napok száma 955.

A város területéről összesen 52 egyén lett eltoloncolva és pedig 42 férfi és 10 nő.

IV. Cselédügy.

E részben ugyanazon viszonyok állanak fenn, mint eddig: kevés a cseléd, mert nagyrésztben a gyárakba mennek, az idevaló nők pedig Budapestet tartják életük céljának; ezenkívül pedig a fennálló cselédszerző intézetek abszolúte nem felelnek meg céljuknak, sőt rontják az amugy is rossz helyzetet. Ezen bajokon segítendő, a törvényhatósági bizottság a mult évben egy szabályrendeletet alkotott, mely szerint a cselédszerzés hatóságilag lesz kezelendő; ezen szabályrendelet azonban még nincs kormányhatóságilag jóváhagyva.

Magam részéről ezen szabályrendelet életbe léptetését üdvös hatásának vélem és így jóváhagyásának szorgalmazását javaslom.

Az 1898. évben 172 drb. cselédkönyv és 36 drb. igazylási jegy lett itt kiállítva.

V. Közkeréklésiség.

A belvárosban a rendőrség és a tisztí főorvos által elkövetett mind az, amit a közkeréklésiség érdekében alkotott szabályrendelet előir. Sajnosan kell azonban jelentenem azon szomorú tényt, hogy a titkos kéjelgés miatt, amely nagyon nehezen ellenőrizhető, a bujákór a város területén nagy mértékben van elterjedve.

VI. Piacz és vásárrendészet.

A piacra behozott mindennemű élelmi czikk rendőri felügyelve minden helvásáraon orvosiilag is megvizsgáltatott és a piszkos vagy az egészségre ártalmas czikk megsemmisített. Ezen vizsgálatokat a tisztí főorvos végezte pontos szigorúsággal, a vidékről behozott husokat pedig a városi állatorvos vizsgálta és látta el a kelti bélyegzővel, mely bélyegző használata igen üdvösnek bizonyult. A husárcsarnok és azon rendelkezés, hogy a vidékről behozott hus is kizárólag csak a husárcsarnokban árusítható, nagyban emelte az egészségügyi viszonyok javulását.

Hogy a gombamergések megakadályoztásának, eltöltöttem a gomba hálaló árusítását és elrendeltem, hogy gombát csak a vörsháza és a szt. Katalin-templom között levő elkerített helyen szabad áruni, ahol is a tisztí főorvos az árult gombát megvizsgálja és bizonylatot ad az árusítóknak.

VII. Ipari és mezőgazdasági ügy.

1898. évben ezen hivatal által 137 drb. munkakönyv, 5 drb. ideiglenes igazolvány és 48 drb. munkás igazolvány állítottat ki; nyilvántartatott pedig 256 iparos-tanoncz, 392 iparos-segéd és 1647 gyári munkás és munkánő.

A kisiparosok száma 1898. évben ismét növekedett, amennyiben 38 iparigazolvány és ipar-engedély adatott ki, és ezzel szemben csak 16 iparigazolvány és engedély vonatolt be.

A gyárak és ipartelepek nem szaporodtak, sőt inkább fogytak, amennyiben a kötőgyár hodrusi főlkja beszünttetett, ami a hodrusi lakókra bizony érzékeny csapás volt annyival is inkább, mert a hodrusi nők a nagy távolság miatt a dohánygyárba nem járhatnak.

Az iparhatósági megbízottak szabályszerűen működtek; 4 ülésükben több életrevaló javaslatot tettek, melyek általam illetékes helyre felterjesztettek; a gyárakat, műhelyeket, ipartelepeket és tanoncziskolát több ízben megvizsgálták és jelentéseikben csakis a cipőgyár helyiségei ellen tettek kifogásokat, mely hiányok pótlása iránt én intézkedtem is, csak hogy addig gyökeres orvoslást nem nyerhetünk, amíg az oly kért új cipőgyári épület fel nem épül.

Az iparstanoncziskolák tanerőikkel és be rendezésükkel teljesen megfelelnek a legszigorubb követelményeknek is és az erélyes hatósági intézkedések folytán az iskola-mulasztások is a minimumra apadtak.

A mezőgazdasági munkásokról szóló 1898. évi II. t.-cz. végrehajtása itt akadályokba nem ütközött és a munkások szívesen váltották meg a munkás-igazolványokat.

VIII. Közegészségügy.

Általában jelezhetem, hogy az ezen évben kinevezett tisztí főorvos teljes odaadással, szakértelemmel, szigorral és pontosossággal járt el nehézhivatalában.

Az előirt hatósági közegészségügyi vizsgálatok megtartattak és a tisztí főorvos szakvéleménye alapján a tüdővész elleni védekezés szemponyjából a nyilvános helyeken köpöcsészék elhelyezése és a nedves seprés rendeltetett el. Egyáltalán a tisztí főorvos rendkívüli pontosossággal és lelkiismeretesen kezeli az összes egészségügyet; ez azonban tuleröltetés lesz rá nézve mindaddig, amíg azon anomália áll fenn, hogy t. i. a tisztí főorvos ugy az I. foku, mint a II. foku egészségügyi hatóságának szakközége, vagyis mindaddig, amíg az I. foku hatóságnak külön szakközége nem lesz: miért is újból kérelemzem a már évek óta sürgetett alorvosi, vagy nevezük rendőrorvosi állás sürgős betöltését, ami annyival könnyebb lenne, mert hiszen az erre szükséges költség a költségvetésbe is fel van véve.

Trachoma-vizsgálatok a tisztí főorvos dr. Tandlich tb. tisztí főorvos közbenjöttével az 1898. évben összesen 43 napot vettek igénybe, amidőn is megvizsgáltattak az összes belvárosi és külterületi óvodák és tanintézetek növendékei, az összes gyárak, ipartelepek és bányatelepek munkásai két ízben összesen 6534 egyén és ezenkívül Hodrusbánya külterületének összes 2240 lakója, miután itt a trachoma erősen kezdett terjedni.

Összesen 9 trachomás és 21 trachoma-gyanus maradt az év végén gyógykezelés alatt, kiknek állapota azonban öröndetesen javult és a trachoma terjedésének Hodrusbányán is gát vettetett a pontos és szigorú gyógykezelés folytán.

A trachomán kívül a kezelő orvosok által e hivatalnál 62 fertőző betegség jelentetett be, melyeknek legnagyobb része kanyaró és vörheny volt, ami miatt az iskolák is négy héten át zárva voltak. — Itt megjegyzem, hogy ezen betegségek csak szórványosan voltak súlyosak és hogy a tovább terjedést az iskoláknak kellő időken történt bezáratása megakadályozta.

IX. Állategészségügy.

Az 1898: év folyamán fertőző állatbetegség járványosan csak a sertések között lépett fel és pedig sertésvész és sertéskolera alakjában; az idején szigoruan alkalmazott óvintézkedésekkel azonban sikerült a járványt szűk korlátok közé

szoritani ugy, hogy a 336 darabból álló sertés-állománynak csak 6%-a betegedett meg és a betegség lefolyása is enyhe volt, amennyiben a megbetegedett sertéseknek csak 13%-a hullott el. Szórványos alakban jelentkezett egy esetben lépfene (antrax) és 2 esetben genyes köldökzsinor gyulladás.

Veszélyben egy kutya és 1 macska pusztult el, melyek embereket is megmarlaktak, a kik azonnal Budapestre küldettek a Pasteur intézetbe és mai napig egészségesek.

Tenyész állat van a város területén: 13 db. bika 1137 anyállathoz; 42 db. oláh cigája kos 1502 juhhoz és 2 kan. A kosállomány elegendő, azonban az anyállat állományhoz mérten még 3 db. bika és 4 db. kan volna beszerzendő.

Közfogyasztásra levágatott:

I. a belvárosban.

1. 47 bika.
2. 335 ökör.
3. 601 tehén.
4. 195 növendék marha.
5. 369 borju.
6. 2202 juh.
7. 906 bárány.
8. 43 kecske.
9. 1152 sertés.

Továbbá vidékről behozott leölt állapotban:

1. 7 tehén.
2. 963 borju.
3. 161 juh.
4. 4 bárány.
6. 486 sertés.

II. Hodrusbányán.

1. 2 bika.
2. 17 ökör.
3. 159 tehén.
4. 31 növendék marha.
5. 127 juh.
7. 106 bárány.
8. 17 kecske.

III. Bélabányán.

1. 12 tehén.
2. 6 növendék.
3. 32 borju.
4. 197 juh.
5. 37 bárány.
6. 3 sertés.

IV. Steffultón.

1. 5 ökör.
2. 19 tehén.
3. 12 növendék marha.
4. 13 borju.
5. 245 juh.
6. 61 bárány.
7. 5 kecske.
8. 1 sertés.

V. Rovnán.

1. 1 ökör.
2. 17 tehén.
3. 41 növendék marha.
4. 10 borju.
5. 19 bárány.
6. 6 sertés.

Összesen tehát közfogyasztásra bocsátott:

48 bika.
358 ökör.
815 tehén.
285 növendék marha.
1473 borju.
2932 juh.
1133 bárány.
65 kecske.
1695 sertés.
8804 db.

Marhalevél kiállított összesen 2335 db. 5 kros és 369 db. 3 kros.

Állatlétszám a város területén a következő: 239 db. ló, 1596 db. szarvasmarha, 1544 db. juh, 104 db. kecske és 336 db. sertés.

Az állategészségügy kedvező állapota nagy részben a törvényhatósági állatorvos érdeme, a ki kötelességét pontosan, hűen és lelkiismeretesen végzi.

X. Katonaügy.

A fősorozás 1898. évi márczius 21-én vette kezdetét és márczius 23-án fejeztetett be.

Av ujjencozáshoz felhívtak a fő és utó-állításoknál.

Az I. korosztályból 145
A II. " 103
A III. " 85
Magasabb korosztályból 9

Összesen: 342

Ezek közül besoroztatott az ajánlás és beosztás fentartásával 65, a hadseregbe való ajánlással 4, a póttartalékba 12, a honvédségbe 3,

összesen 84
visszahelyeztetett 146
fegyver képtelenség találatott 83
távol maradt 9
törültetett 15
másut nyert illetőséget 1
meghalt 1
tévesen felvett 3

Összesen: 342

A puhatoló bizottságok kellően megalakítva jó eredménnyel működtek, amennyiben a távollévők száma 58-ra apadt.

Az 1898. év folyamán idegen tartalékos jelentkezett 499 és pedig 385 közös hadseregbeli és 114 honvéd.

Az 1898. év folyamán a 4. hadtest vezérkara vonult át városunkon harcászati gyakorlaton, továbbá ugyan ily czélból a pozsonyi kerületi parancsnokság vezérkara is.

A mozgósítási iratok és katonai nyilvántartások a fősorozás alkalmából megvizsgálatván a legnagyobb rendben találtak.

XI. Népmozgalmi adatok.

A városi törvényhatóság területén 1898. évben összesen született 588 gyermek, meghalt 450 egyén és házasság kötött 144 és pedig:

1. Selmezbánya belváros, Banka és Rovna kül-utcákban.

Született: 334 gyermek (172 fiu, 162 leány)
Meghalt: 277 egyén
Házasság: 94

2. Bélabánya és Györgylárnán.

Született: 78 gyermek (46 fiu, 29 leány)
Meghalt: 53 egyén
Házasság: 19

3. Hodrusbányán.

Született: 91 gyermek (49 fiu, 29 leány)
Meghalt: 63 egyén
Házasság: 18

4. Steffultón.

Született: 85 gyermek (48 fiu, 37 leány)
Meghalt: 57 egyén
Házasság: 13

Mely adatoknak az elmúlt évekkel való összehasonlítása után örvendetes jelenségnek tartjuk azt, hogy míg az előbbi években az elhaltak száma majdnem egyenlő volt a születések számával, addig most lényeges javulás van e téren, amiben kétségtelenül érdeme van a hatóságoknak, amennyiben a közegészségügyet tőle telhető módon javítani igyekeznek.

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzései.

1899. január 4-től — 10-ig.

Halállozások.

Sorszáma.	Az elhunyt neve.	Kora	A halál oka
1	Schützal Alajosné	31 é.	hashártyalob
2	Klokoos Jozefa	20 n.	heveny bélh.
3	Beer Vilmos	21 n.	orbáncz
4	Zolczjár Adolf	40 é.	tüdőlob
5	Makoviny János	1 ó.	v. szül. gyeng.
6	Koleda N.	—	halva szülőlt

Születés.

Sorszáma.	A szülők neve.	A gyermekek neve.	Lakóhelye.
1	Trezka Pál Rafay Mária	fiu	Selmezbánya
2	—	—	—
3	Trubinszky Katalin Szedliacsik András	leány	"
4	Vibostyok Mária Palovics József	leány	Steffultó
5	Schvecz Veron Kubinyi József	leány	Hudrusbánya
6	Zajacz Jozefa Zűsz Mihály	fiu	"
7	Uram Mária Gáfrik János	leány	"
	Ivanics Mária	fiu	Bélabánya

Kihirdetések.

Sorszáma.	A kihirdettek nevei.	Lakóhelye.
1	Sátek József Gránék Irma	Selmezbánya
2	Malis András Czibula Mária	Steffultó. "

— **Piaci árak kimutatása az 1899. évi január 4-én.** Buza q 10 frt Zab q 6-50 kr Széna q 2 frt Kukorica q 6 frt Köleskása sárga q 11 frt Árpa q 7 frt Kávé kilója 2-10—1-50 kr Cukor (stüveg) 46 kr Cukor (kocza) 48 kr Tojás darabja 3 kr Vaj kilója 80 kr Tehén túró kilója 20 kr Juh túró kilója 40 kr Borsó kilója 12 kr Lencse finom kilója 20 kr Bab fehér kilója 8 kr Mák kilója 35 kr Paprika kilója 50 kr Só finom tábla 13 kr Más jó minőségű liszt $\frac{9}{17.40}$ $\frac{1}{17}$ — $\frac{2}{10.50}$ $\frac{3}{16}$ — $\frac{4}{16}$ — $\frac{5}{14}$ — $\frac{6}{18}$ — $\frac{7}{11}$ — Liszt Pesti hengermalmi $\frac{9}{18}$ $\frac{1}{17.50}$ $\frac{2}{17}$ — $\frac{3}{16.50}$ $\frac{4}{16}$ $\frac{5}{16}$ $\frac{6}{14}$ Kenyér fehér 14 kr barna 12 kr Petruleum első rendű 22 kr Szalonna kilója 64 kr Disznózsír kilója 64 kr Marhabús kilója 45—48—52 kr Borjubarús kilója 44—52 kr Sertésbús kilója 50 kr Juhbús kilója 32—40 kr Krumpli kilója 3 kr.

Idegen forgalom.

Selmezbányán 1899. évi január 4-től — 10-ig.

Szöllő szálloda.

Lánczy Gyula, m. kir. pénzügyi főbiztos, Budapest.
Balassa Géza, Budapest.
Szigethy Vilmos m. kir. pénzügyigazgató helyettes, Léva.

Hungária szálloda.

Deutsch Miksa, kir. mérnök, Budapest.
Lemberger Viktór, utazó, Budapest.
Polacek Mór, kereskedő, Késmárk.
Friedberger A. biztosító ügynök, Besztercebánya.
Schiller János, utazó, Bécs.
Bierman J. utazó, udapest.
Földes Sándor, utazó, Bécs.
Diamant V. utazó, Bécs.
Mandel Imre, kereskedő, Lónyabánya,
Eisels M., utazó, Budapest.
Tiefenbaum és neje, utazó, Békés-Csaba.
Wolff Henrik, utazó, Bécs.
Hunyady József, gazdasági akad. hallgató, Magyar-Óvár.

Sorger Lipót, utazó, Budapest.
Friedman Géza, utazó, Budapest.
Eisler E., utazó, Budapest.
Klein Emil, utazó, Bécs.
Berger Simon, utazó, Budapest.
Telek József, utazó, Losonc.